

TURINYS

<i>Autorės pastaba</i>	9
------------------------	---

PIRMA DALIS

1. NIEŽULYS	13
2. <i>MÉTRO, BOULOT, DODO</i>	24
3. KIAUŠINIŲ LUKŠTAI	34
4. SKRYDIS KOSMOSE ĮGAUNANT PAGREITĮ	41
5. JUNG TINĖSE AMERIKOS VALSTIJOSE	54
6. IŠSIŠAKOJIMAS	66
7. SMŪGINĖ BANGA	70
8. BROKUOTA PREKĖ	78
9. MERGINA IŠ BURBULO	93
10. SUSTABDYTAS LAIKAS	112
11. ĮSTRIGUSI	124
12. PAŠALINIS POVEIKIS – MELANCHOLIJA	133
13. „ŠIMTO DIENŲ PROJEKTAS“	141
14. GYVENIMO IR MIRTIES TANGO	148

15. PRO PRIEŠINGUS TELESKOPO GALUS	161
16. VILTIES NAMAI	174
17. LAISVĒS CHRONOLOGIJA	188
18. MIŠRŪNAS	197
19. AKVARELINĒS SVAJOS	204
20. MARGA KOMPANIJA	217
21. SMĒLIO LAIKRODIS	227
22. LAIVAS RŪKE	239
23. PASKUTINĒ GERA NAKTIS	246
24. BAIGTA	252

ANTRA DALIS

25. PEREINAMOJI VIETA	261
26. PERĒJIMO RITUALAI	283
27. SUGRĪŽIMAS	297
28. PALIKTIESIEMS	318
29. ILGAS BANDYMAS	331
30. RAŠTAI ANT ODOS	346
31. SKAUSMO VERTĒ	
32. SALSA IR SURVIVALISTAI	373
33. „PABRUKINKIME“	389
34. GRĪŽIMAS NAMO	412
<i>Epilogas</i>	440
<i>Padēka</i>	444
<i>Apie autorē</i>	447

AUTORĖS PASTABA

RAŠYDAMA KNYGĄ rėmiausi savo dienoraščiais, medicininiais įrašais, pokalbiais su daugybe žmonių, pasirodysiančių šioje istorijoje, ir savo pačios atsiminimais. Taip pat įtraukiau laiškų ištraukų, kai kurias jų šiek tiek pagedavusi ir patrupinusi.

Siekdama išsaugoti tam tikrų asmenų anonimiškumą, pakeičiau identifikuojančias detales ir vardus į šiuos, išvardytus abėcėlės tvarka: Denis, Džeikas, Džoana, Estela, Karen, Šonas ir Vilas.

PIRMA

DALIS

NIEŽULYS

VISKAS PRASIDĖJO NUO niežulio. Ne kažkokio metaforiško troškimo pakeliauti po pasaulį ar ketvirčio amžiaus krizės, o tikro fizinio niežulio. Iš proto varančio, draskytis verčiančio, naktį iš miego žadinančio niežulio, kuris atsirado studijuojant paskutiniame universiteto kurse. Iš pradžių ėmė niežtėti pėdas, paskui blauzdas ir šlaunis. Iš visų jėgų stengiausi nesikasyti, bet niežulys buvo negailestingas – jis degino odą kaip tūkstančiai nematomų uodų įkandimų. Nevalingai mano pirštai imdavo klaidžioti kojomis. Ieškodama palengvėjimo gremždavau storą džinsų audinį, kol nebeištvėrusi įkišdavau ranką į klešnę ir susmeigdavau nagus į odą. Aš kasiausi visur ir visada – universiteto filmų laboratorijoje, kur dirbau nepilnu etatu, sėdėdama prie didelio medinio bibliotekos stalo, šokdama su draugais ant alumi aplaistytų baro grindų, miegodama. Mano kojas bjaurojo šlapiuojantys dryžiai, stori šašai

ir švieži randai – atrodė lyg būčiau nuplakta dagiais. Kruvini vis stiprėjančios kovos, vykstančios mano viduje, pranašai.

– Greičiausiai pasigavai parazitą, kai mokeisi užsienyje, – pasakė kinas žolininkas ir išleido mane namo su krūva dvokiančių papildų ir karčių arbatų. Universiteto sveikatos centro seselė spėjo, kad tai egzema, ir patarė teptis kremu. Terapeutas pareiškė, kad niežulį galėjo sukelti stresas ir išrašė vaistų nuo nerimo. Tačiau nė vienas iš jų tiksliai nežinojo, kas man yra, todėl stengiausi šio dalyko nesureikšminti. Vyliausi, kad niežulys praeis savaime.

Kiekvieną rytą tyliai praverdavau bendrabučio kambario duris, apmesdavau akimis koridorių ir, susisupusi į rankšluostį, puldavau bėgti į bendrą dušinę, kol niekas nepamatė mano kojų. Braukdama per odą šlapiu skudurėliu, stebėdavau, kaip tamsiai raudonos srovelės nuvinguriuoja dušinės grindimis ir dingsta apvalioje angoje. Tepdavausi vaistinėje pirktais tepalais, hamamelių tonikais ir, užsikimšusi nosį, maukdavau karčius arbatų mišinius. Kai orai atšilo ir nebegalėjau kasdien nešioti džinsų, prisipirkau juodų, nepermatomų tamprų. Dar įsigijau tamsių paklodžių, puikiai slepiančių rūdžių spalvos dėmes. O kai užsiimdavau seksu, išjungdavau šviesas.

Kartu su niežuliu atsirado ir mieguistumas. Mano poguliai iš pradžių trukdavo dvi, paskui keturias ar net šešias valandas. Kad ir kiek būčiau miegojusi, organizmas reikalavo daugiau. Snūduriuodavau per orkestro repeticijas, pokalbius dėl darbo, susitikimus, pietus ir pabudavau dar labiau išsekusi.

– Dar niekada nesijaučiau tokia pavargusi kaip dabar, – vieną dieną mums visiems traukiant į paskaitą prisipažinau draugams.

– Ir aš, ir aš, – karštai pritarė jie. Išties, visi buvome pavargę. Paskutinį semestrą pasitikome daugiau saulėtekių negu kada nors anksčiau – po ilgų valandų, praleistų bibliotekoje rašant diplominius darbus, lėkdavome į vakarėlius, kurie užsitęsavo iki aušros. Gyvenau pačiame Prinštono universiteto miestelio centre, viršutiniame gotikinio stiliaus bendrabučio, besipuikuojančio į dangų kylančiais bokšteliais ir išsiviepusiomis chimeromis, aukšte. Baigiantis dar vienai ilgai nakčiai, draugai susirinkdavo mano kambaryje išlenkti prieš miegą po paskutinį stiklą. Mano kambaryje buvo didžiuliai vitražiniai langai. Įsitaisydavome ant palangių ir nukorę kojas stebėdavome, kaip svirdinėdami namo traukia įkaušę ūžautojai ir pirmieji gintaro spalvos spinduliai nušviečia akmenimis grįstą kiemą. Nenumaldomai artėjo diplomų teikimo diena. Žinojome, kad greitai išsiskirstysime kas sau, todėl buvome pasiryžę mėgautis šiomis paskutinėmis mums likusiomis savaitėmis, net jei tektų visiškai išsekinti savo organizmą.

Visgi nerimavau, kad mano nuovargis kažkoks kitoks. Kai draugai išeidavo ir aš atsiguldavau į lovą, tariausi jaučianti, kaip po mano oda prasideda puota, kaip kažkas šliaužia arterijomis, grauždamas mano sveikatą. Išgaravus paskutiniam energijos lašui ir sustiprėjus niežuliui, sakydavau sau, kad taip yra dėl augančio parazito apetito. Bet giliai širdyje abejoju, kad tas parazitas išvis egzistuoja. Ėmiau galvoti, kad tikroji problema slypi manyje.

Tolesniais mėnesiais negalėjau atsikratyti jausmo, kad vis giliau grimztu į jūros dugną, todėl griebiausi už bet ko, kas

padėtų išsilaikyti. Kurį laiką man pavyko. Baigiau universitetą ir prisidėjau prie savo moksladraugių masinio išsikėlimo į Niujorką. „Craigslit“ radau skelbimą apie laisvą miegamąjį dideliame lofte, įsikūrusiame Kanalo gatvėje, virš dailės reikmenų parduotuvės. Buvo 2010 metų vasara – karščio banga iščiulpė iš miesto visą deguonį. Kai išėjau iš metro, man į veidą tvokstelėjo pūvančių atmatų smarvė. Ant šaligatvių stumdėsi į darbą važiuojantys niujorkiečiai ir būriai turistų, godžiai perkančių dizainerių rankinių kopijas. Butas buvo trečiame aukšte ir kol aš laiptais atitemčiau lagaminą prie paradinių durų, mano balti marškinėliai kiaurai permirko nuo prakaito. Susipažinau su devyniomis kambario draugėmis. Visos jos buvo įžengusios į trečią dešimtį ir siekė savo svajonės: trys aktorės, du modeliai, virtuvės šefė, juvelyrinių dirbinių dizainerė, ką tik universitetą baigusi studentė ir finansų analitikė. Kiekviena už aštuonis šimtus dolerių per mėnesį įsigijome nuosavą urvą be langų, atskirtą plona kaip popierius gipso plokšte, kurią įmontavo šios landynės savininkas, akivaizdu, nelinkęs veltui švaistyti pinigų.

Buvau laimėjusi vasaros stažuotę Konstitucinių teisių centre. Kai pasirodžiau ten pirmą dieną, pajutau pagarbą baimę, jog esu tame pačiame kambaryje su drąsiausiais šalyje juristais, ginančiais žmogaus teises. Darbas atrodė svarbus, tačiau stažuotė nebuvo apmokama ir gyvenimas Niujorke priminė pasivaikščiojimą su milžiniška skylė piniginėje. Du tūkstančiai dolerių, kuriuos sutaupiau studijuodama universitete, greitai baigėsi. Vakaraus prižiūradavau vaikus ir dirbau restorane, tačiau vis tiek vargiai sudūriau galą su galu.

Vos tik pradėdavau galvoti apie savo ateitį – daug žadančią, bet tuščią, – apimdavo siaubas. Akimirkomis, kai leisdavau sau pasvajoti, užplūsdavo jaudulys ir nerimas. Galimybės, kuo tapsiu ir kur atsidursiu, atrodė begalinės, tarsi nuo ritės nusivynioję siūlai, besidriekiantys toli už mano suvokimo ribų. Įsivaizdavau save kaip užsienio korespondentę Šiaurės Afrikoje, iš kur buvo kilęs mano tėvas ir kur kelerius metus gyvenau vaikystėje. Mane taip pat žavėjo, mano manymu, šiek tiek racionalesnė mintis apie teisės mokyklą. Atvirai kalbant, man labai reikėjo pinigų. Gebenės lygos universitetą galėjau lankyti tik todėl, kad gavau visą stipendiją. Tačiau čia, realiame pasaulyje, neturėjau tokio socialinės apsaugos tinklo – patikos fondų, šeimos ryšių, darbo su šešiaženkliu atlyginimu Volstrite, – kaip daugelis mano mokslo draugų.

Vis dėlto jaudintis dėl laukiančios nežinomybės buvo lengviau nei susidurti su kitu, dar labiau gąsdinančiu pokyčiu, įvykusiui mano gyvenime. Pamėgau kofeino pripildytus energinius gėrimus. Kai jie nustojo veikti, vaikas, su kuriuo trumpai susitikėjau, davė man aderalio, kad išlaikyčiau baigiamuosius egzaminus. Tačiau greitai nebeužteko ir jo. Mano draugų rate kokainas buvo svarbus vakarėlių komponentas – visada buvo galima rasti vyrų, siūlančių išbandyti jį nepamokamai. Niekas nė nepastebėjo, kad įjunkau į jį. Merginos, su kuriomis dalijausi kambarį Kanalo gatvės lofte, irgi pasirodė besančios aistringos vakarėlių gerbėjos. Pradėjau vartoti narkotikus taip, kaip darė kai kurie žmonės, į kavą įsipildami papildomą porciją espresso, – tai buvo priemonė tikslui pasiekti, būdas pasipriešinti vis didėjančiam nuovargiui. Savo dienoraštyje įrašiau: *Tik nenugrimzk.*

. . .

Paskutinėmis vasaros dienomis sunkiai save atpažindavau. Prislopintas žadintuvo garsas lyg peilis perrėždavo tylą, pažadindamas mane iš gilaus, besapnio miego. Kiekvieną rytą sunkiai išsiropšdavau iš lovos ir, stovėdama priešais grindis siekiantį veidrodį, įvertindavau žalą. Po nakties mano kojas margindavo nauji įbrėžimai ir kraujo dryžiai. Blizgesį praradę plaukai krito ant nugaros susivėlusiomis sruogomis – buvau pernelyg pavargusi jas iššukuoti. Po didelėmis, krauju pasruvusiomis akimis tamsavo pusemėnulis formos ratilai. Vien nuo minties, kad teks išlįsti į saulės šviesą, darėsi silpna, todėl Konstitucinių teisių centre ėmiau rodytis vis vėliau ir vėliau, kol visai nustojau ten eiti.

Nekenčiau žmogaus, kuriuo tapau – žmogaus, kuris inertiška nerdavo į naują dieną, neturėdamas jokio supratimo, ką daro, kuris naktimis lyg koks privatus detektyvas bandydavo atkurti, ką tądien prikūrė, kuris nuolat laužydavo pažadus ir jausdavosi per daug sutrikęs, kad atsakytų į tėvų skambučius. *Tai ne aš*, galvodavau, su pasišlykštėjimu spoksodama į savo atspindį. Privalėjau suimti save į rankas. Privalėjau susirasti tikrą, apmokamą darbą. Man reikėjo šiek tiek atsitraukti nuo kolegų ir Kanalo gatvės kambario draugių. Reikėjo nešdintis velniop iš Niujorko, ir kuo greičiau.

Vieną rugpjūčio rytą, praėjus kelioms dienoms po to, kai nutraukiau stažuotę, atsikėliau anksti, pasiėmiau nešiojamąjį kompiuterį ir, įsitačiusi ant gaisrininkų kopėčių, pradėjau ieškoti darbo. Buvo sauringa vasara ir karšta saulė rusvino nudraskytą kojų odą, palikdama mažus, baltus, brailio rašto

raides primenančius taškelius ten, kur neseniai buvo nukritę šašai. Mano dėmesį patraukė advokato padėjėjo pareigos Paryžiuje įsteigtoje amerikiečių advokatų kontoroje ir aš nusprendžiau į jas pretenduoti. Visą dieną praleidau kurpdama motyvacinį laišką. Nepamiršau paminėti, kad prancūzų kalba yra mano gimtoji kalba ir kad šiek tiek šneku arabiškai; vyliausi, jog tai padės įgyti pranašumą prieš konkurentus. Niekada nesvajojau būti advokato padėjėja – tiksliai net nežinojau, ką tai reiškia, – tačiau man atrodė, kad šis darbas skirtas protingam žmogui. Be to, tikėjaisi, kad pakeitusi aplinką apsisaugosiu nuo savo pačios poelgių, kurie darėsi vis labiau neprognozuojami. Išvyka į Paryžių nebuvo mano norų sąrašė: ji tapo gelbėjimosi planu.